

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Malshelo Ma Anfam na Raru Ta Amari Ma Rlwuni Kapat

KAWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kəsəthne ayiki a komane an fam akəpet, ɔwa yi amari məthənləne a komane na-e, na yi angbeth na rlawankom, malompi, yi malthəfəl ka nɔru.

Ɔwa, ka kala agbap yi kəsəy amari ma anfam akəpet ma po kala kadifəthəne lke po ləsər tətemp ta anfam akəpet, ɔwa kə po kala ka raru lre, pə yi nanra anfam akəpet manba na rlawankom ra kəfəf, kətləɲ edina, kəte ba rənes kəpa ye, ane na tha yi malfela ma anfam akəpet thəɲ be nɔru. Ɔwa ɔ fisa ti, kəml a te gbəndar anfam rə tɲ o tɲ be mə yɔ na an thənthəne tə kəfumpər ane bət anɲɔsɔ mə thələr na-e, ɔwa təsoma, a yi təkə bot ethə məkunkəla na-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi akera lke dər o dər, təkə yɔ təthəf ta raru be təmanə. Ɔwa təsoma anfam na təthəf be an worəne ka raru, an bot ka masekrəne man təkə beɲ kəml an gbasi ɔfu fəlen malane ma kəsəɲ anfam akəpet amari akomane na, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runiɲanɲi, yi bom naɲ a thənanə. Ɔwa an beɲ təkə səkl ro di rlawankom yi mayi məkolo ma anfam akəpet.

Ɔwa rokəm kati be təthəf lte yi ka anənki ane, təsəne kəpa, tɲ tə worəne rəkin yi təthəf ta raru tək sakəthi yi kəwop amari a komane anfam akəpet yi tlawankom tɲ.

Ɔwa anpo beɲ tə kəyi kəsəthne amari lme yi rlawankom lre, yɲ yi ankolə na masekrəne lme.

Təsoma Akamathə ka Anfam na Raru kə Thəsa

Akera lke kəpa :

Malshelo ma kəsəɲ amari a komane anfam akəpet lme, ma yi ɔtəml wa wuni o wuni yi ka təthəf ta raru be kəml wuni o wuni, agbap o gbap ka raru, ɔ yi təkə bot masekrəne lme rə mərə ləɔkɔ be, rə kəthəkəsə anfam akəpet kəml an səkl kəyikis amari a komane anfam akəpet yi tlawankom tɲ ro di, kətləɲ ka anɔ yi ka təthəf ro kor yi ane yi ka təthəf təbrəɲ. Kəml anfam be ka raru an wor masekrəne lme. Ɔwa kəml an səthne, yi kəwop masekrəne lme ketəɲ ka anfam na təthəf yi ka anənki ane yi ketəɲ ka anfam be man kaman-e :

1. Anəkəl Atəɔkɔ

A kom anfam akəpet be na athənləne yi rlawankom. Ɔwa an ba məmari məthənləne. Ɔwa an ba məfith yi təchemp. Chiyən, an yi təkə gbasi ankos naɲ mɔ kəpa na təkə.

2. Anəkəl bekl mənəɲ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rlawankom, yi māmari a bot ka masekrəne lme, kama a te say kɔ tɲ ləbənshə, mɲi ma anɲər nɲ, kəpa uwan duni thəlm wunibom, səthləm Atənt mɲ fəf, anɲina mɲ tɲ, thəlm kəpa angbap an yi, təkə lte mɔ wor ka amərə nɲ, anɲəf nɲ, thəlm anɲənshə ɔ wur, tə mənə, ta ro a kom kɔ-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a ye təkə yɔ kɔ agbɲ tə kəpa angbap ane rɔ yi, amari ɔ təml, thəlm mətəml ma anɲəf, thəlm angbap ɔwuni ɔ yi-e, thəlm kəpa anɲəf ane po chiyə ka anɲethə nati, thəlm a tɲ nɲ məsəheke, anɲi ro ratha ka təthəf ləlm, thəlm an baye lte ma yɔ ka anɲethə nate.

3. Anəkəl bekl məsas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ta ʌgesəm ɲɔŋ, ɾʌwankom ɾɔŋ yi kʌfisɔs ʌgesəm ɲɔŋ.

4. ʌŋsəkəl beka maŋlə

A ye sɔ təkə wop wuni ɾɛtar, thalɔm kəyis kɔ məshɛkɛ. A ye sɔ təkə wop wuni, kəthila atar də ɾoŋ o ɾoŋ. Kəthila ʌŋfəm ka ɾɛtar a yi təkə gbɛŋe ki.

5. ʌŋsəkəl beka tamath

A ye təkə thɛlɛr, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka ʌŋfɔsɔ ɾɛkɔm.

6. ʌŋsəkəl beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari mɔŋ a yi təkə sɔŋ kɔ kətanŋɛ ka ʌŋthɔ-e.

7. ʌŋsəkəl beka tamthəderəŋ

ʌŋfəm ʌkəpet a thənɛnɛ teri ro der ka ʌŋthɔ. ɔwa ʌŋ ba ʌmari ma kɛmɛ ʌŋthɔ ʌŋ gbəpər ɲa. ɔwa ʌŋ ba ʌmari ma kɛmɛ ʌŋthɔ ʌŋ bum ɲa kəwɛr ka ʌŋe mə yɔ ɲa ʌŋgbɛy; ta ʌŋe məshim mɛsekranɛ ʌmɛ, thalɔ m təkə yɔ ʌŋfəm ʌɔm ʌŋ ləsər mɛsekranɛ ʌmɛ.

8. ʌŋsəkəl beka tamthəɛsas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari kɛmɛ a thonkanɛ kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ kəthi kɔ ʌmari mɔŋ ka ɾəwuni kəpet kətanŋɛ ka ʌŋ thɔ.

9. ʌŋsəkəl beka tamthəɛŋanɛ

A ye təkə barkar wuni ka ʌŋfɔsɔ. A ye təkə bot kɔ dɛr ɔfenɛnɛ thalɔm kəfitha kɔ ɾɛthɔf ʌtel ka mɛ te mɔ yema.

10. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt

A yi təkə sɔŋ wuni o wuni ʌfɛɛ ʌthənɛnɛ suɛ kɔ ɛlɛŋs ka ʌŋbare ɲa ʌŋthonkas gberkethe mə te yɔ ʌgbɛy ka kɛgbɛŋgbɛn ʌmari mɔŋ yi ʌŋgbɛthe ɲɔŋ, yi mɛləs thalɔm tɛləs a ɾa tɔ yɔ-e.

11. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt ɲin

1. ɔwa wuni o wuni a ɾo bot ka ʌŋbare ɲa ʌŋthonkas bɛ ta mɛləs a ɾa mɔ yɔ-e, a ye təkə gbasi kəpa ʌte a lɔm kəpa tɔ yɔ-e tətɛŋ, haŋ thas a ɾo gbɛŋgbɛŋ yi kəɛfthi ləfthi. ɔwa a sɔŋ kɔ ʌŋfɛɛ ɲa kəthonka kɛmɛ ɔ kəthineka ʌte a dɛŋ kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa ʌte a l m tətɛŋ yenka ma wop kɔ tɛn.

2. ɔwa a ye təkəwop wuni ka ʌŋthɔ ka mɛləs ʌmɛ ɾəyi ɔ botɛ ri mɛlta mɔŋ, ɾə ka ʌŋthɔ ɲa ʌŋthɔf ɲɔŋ-o, thalɔm ʌthɔf ʌtel ka ʌɔkɔ a yɔ mɛləs mati-e. ɔwa a ye təkə thɛlɛr wuni ɾə thas mɔ to a bot təkəthɛlɛr wuni məshim ʌŋthɔ ka ʌŋɔkɔ ɔ shim ʌŋthɔ-ɔ.

12. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt mɛrəŋ

A ye təkə bot kəsəŋ ka ʌŋgbundu, ʌŋbɔnshɔ, mɛyirɛ thalɔm ʌte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔŋ yi ʌŋes ɲɔ ʌfinɔ. ɔwa wuni o wuni ba ʌmari ma kɛ yɔ ʌŋthɔ ʌŋ chimɛ kɔ ka ʌŋe mə bot kɔ kəsəŋ-e.

13. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt məsas

1. Wuni o wuni ɔ ba ɾʌwankom ɾa kɛkɔnɛ ro ɔ yema yi kəbot məyira mɔŋ ro ɔ yema-e ɾa thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba ʌmari ma kɛtey hali ro a kom kɔ-e təkə kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kəkɛlɛnɛ ro ɔ wur-e.

14. Aḡsəkəl beka tɔfɔt maŋɛ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɣbuke ɔ ko maŋkne ra ʌthɔf ʌɔm, kaɔa a te dif ko.
2. ɔwa a ye təkə nɔy ko ʌmari ʌme ta salata efɔf eyay yay, thalɔm rə tətək təlɔm tə wɔŋ raɔɔlitikis, thalɔm tətək te ʌsər maɔthank ma ʌŋyunaɔted Neshɔn.

15. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkŋ yira ka ʌthɔf ŋɔŋ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kaɔhi ɔkos kɔŋ ʌmari ma kayi ukin ka ʌthɔf ŋɔŋ, thalɔm kəbent ko kaɔa ɔ te shinkar kayi ukin ka ʌthɔf ɔ te yema.

16. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthrukin

1. Aḡfəm aruni yi aḡfəm abom po tɛna-e, aḡ ba maɔri təkə naɔtaɔne mɔ to aḡ yema-e; təkə te kəɔne ta ʌbɔnshɔ, ʌthɔf, thalɔm ʌŋdina kaɔa aḡ təpi taɔek taŋ.
2. ɔwa a ye təkə nɔt wuni kə kɔne baɔa ka ɔwe ɔ te yema. Aḡe maɔnaɔtaɔne-e, aḡ yi təkə beŋ ka maɔyema maŋ.
3. ɔwa maɔ pəyi raɔek ra maɔyira ra yi kaɔboth ka ʌkələŋ kələŋ ka maɔyiraɔne-e, aḡə ka ʌkələŋ be yi ka ʌthɔfe, a yi təkə bum ŋa də roŋ o roŋ maŋ yema yaɔtha-e.

17. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthəderəŋ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə ba ʌkeŋ kɔŋ kɔn son. ɔwa ɔ gbəli sɔ kaɔ ba ʌkeŋ yi afəm ʌɔmŋ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kaɔhi ko ki ra fɔsɔ rəkom.

18. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthresas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma raɔwankom ra kaɔtəmtəmnɛ to ɔ yema, ɛnaɔne yɔŋ yi ʌŋdina ɔ yema wop-e. Wa ɔ ba ʌmari ma kaɔshinkar ʌŋdina ɔ yema, yi maɔlaɔne mɔŋ. ɔwa ɔ ba raɔwankom ra kaɔthəksa, kaɔbaɔtho, kaɔtaŋaḡe yi kəthəksa maɔlaɔne mɔŋ pəyi kɔŋ son-o, ka ʌkələŋ kələŋ yi afəm ʌɔm-o, dəɔ ɔgberkethe-o, thalɔm ka ʌŋ gbundu ŋɔŋ.

19. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthreŋanɛ

Wuni o wuni ɔ ba raɔwankom ra ʌte ɔ təma yi kaɔfɔ ʌte ɔ yema-e. ɔwa raɔwankom ʌre ɔ ba ri təkə bət ʌte ɔ naɔne kə tə bot ko kə səŋ yi kəthens, thalɔm kəsakəthi tɛra yi ɛtəmtəmnɛ də roŋ o roŋ kə təkəɔne ro ɔ yi-e.

20. Aḡsəkəl beka kəgba

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɔwop məgbane məthɔfəl yi kəkulune aḡe ɔ yema-e.
2. A ye təkə fɔsar wuni kaɔa ɔ kəkulune ka ʌte ɔ te yema-e.

21. Aḡsəkəl beka kəgba ŋin

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɔgbasi aɔbaɔa ka ʌŋkwament ŋa ʌthɔf ŋɔŋ, kətaŋ ka kɔŋɔŋ gbəŋ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.
2. Aḡkwamənt ʌŋ yi təkətaŋaɔne ʌte aḡfəm aḡ yema-e. ɔwa maɔyema ʌme aḡ tə tɔrine ŋa ka kaɔtente thith aḡe aḡ yema-e, ka aḡgbundu. ɔwa a ye təkə pənsənaɔne ʌmari ma wuni o wuni po bək təkə thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ təma ta ʌtaŋ.

3. [Missing?]**22. Aḡsəkəl beka kəgba mārəḡ**

Ḷwa ma pəyi wuni o wuni ɔ yi kətəḡ ka aḡfəm ʌkəpet-e, ɔ ba ʌmari ma kʌmʌrənɛ kɔ kʌma pəfisa kɔ kətəḡ ka ɛmar ya aḡthɔf, ɛmar ya tʌthɔf tətɛl, kətʌḡʌnɛ ka mɔ to ɔ gbəli təma ukolo yi yiki kətəḡ ka aḡkos ḡḡḡ.

23. Aḡsəkəl beka kəgba ɛsas

1. Ḷwa wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌworək mʌpanth, rʌwankom ra kʌthith kɔ rəmʌpanth yi ka ɔlompi wati kʌma ʌtɛ pɛnshənɛ kəsəḡ wuni mʌpanth.

2. Ḷwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba ʌrʌm ʌthənʌnɛ bepi aḡ yɔ məpath məthənʌnɛ kətɛ tɔ ʌgbay.

3. A yi təkə rʌm wuni o wuni ʌrʌm ʌfinɔ mə gbəli səḡ kɔ ayiki təḡ ka rʌlek rəḡ yi kəmar mʌtʌy məlɔm ɔ yi təkə yɔ ka ʌkələḡ kələḡ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə kulunɛ, thalɔm kətəpi ʌnənki mə chimʌ kɔ kʌma ɔ sɔthɔ ʌrʌm ʌfinɔ ka mapanth mɔ worək-e.

24. Aḡsəkəl beka kəgba manlɛ

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌfothanɛ kəwʌr kʌyɔ mʌpanth to ɔ yema. Ḷwa ɔ ba ʌmari ma kʌsəḡ kɔ ʌlɔkɔ mɔ fothanɛ ʌlɔkɔ o lɔkɔ.

25. Aḡsəkəl beka kəgba tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kayi uyənki mədɛr, yi kʌbɔr səḡ. Ḷwa aḡ yi təkə ba ɛdi ɛbeki, ɛyɛt ɛwəḡ, aḡsɛth kʌyi, tɔl ɛbeki, ɛmar ya ʌḡthɔf. Ḷwa ɔ yi təkə sɔthɔ ʌmar ka ʌḡlɔkɔ mɔ tɛ yi rə məpanth-e, thalɔm utuy, bepi ɔ səkɛ ulorʌnɛ, thalɔm kəsəkɛ ubora, ubʌki, ɔwa sɔthəlɔm ma mɔ tɛ sɔ gbəli worək ka aḡyɛthɛ ḡḡḡ.

2. Aḡkomrʌ yi aḡfɛth bɛ a yi təkə səḡ ḡa məmari məthɔkəḡ. Aḡfɛth ʌḡɛ ma kom ka kʌ tɛ tha nʌntanɛ yinkʌ tɛ tha nʌntʌnɛḡ, a yi təkə səḡ ḡa ɛmar ɛthənənɛ.

26. Aḡsəkəl beka kəgba tamthurukin

1. Uwath O wath ɔba ʌmari ma k ʌyɔkɔ ɔKarʌn A yi təkə yɔ wath o wath ɔ pon kʌ kʌrəḡ ka ʌtaranthe tɛfɛth. Kɛrɛ kʌthəkəs tʌtol yi kʌkʌrəḡ kəboli rəkɔm a yi təkə səḡ ki ka aḡfɛth ʌḡɛ gbəli thəkəs yi kʌkʌrəḡ kati.

2. Ḷwa kakarəḡ a yi təkə yɔ ki kʌma kə gbəli mar ɔwuni kʌma ɔ kɔ rodi, tɛ kəbʌr ʌyiki təḡ yi rʌwankom rəḡ. Ḷwa kəyi təkə gbəli kʌrʌ kɔ kəsɔthrʌnɛ ɛmɛrʌ, kʌmuyʌnɛ, kə kʌrʌ rəyathki kətəḡ ka tʌ bona ta ʌrʌru, aḡfəm ʌkəpet, ɛdina ɛgbaske gbaske, ɔwa yi kə kʌrʌ məthɔfəl mɔ to Aḡyunatɛd Neshon aḡ yema-e.

3. Aḡkomra aḡ ba ʌmari ma kʌthith ko kə karəḡ kəḡ yema aḡfɛth ḡaḡ aḡ karəḡ-e.

27. Aḡsəkəl beka kəgba tamthədɛrəḡ

1. Ḷwa wuni o wuni ɔba ʌmari ma kʌtəḡ mʌkur ma aḡfəm ḡḡḡ ʌmɛ ɔ yema-e, yi ka ʌkələḡ kələḡ ɔ yi-e. ɔ yi təkə yanthɛnɛ mʌtʌy ʌmɛ, ɔwa ɔ yi təkə mar kʌma mə kɔ ro di ka mɔyɛḡ.

2. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kəbum mʌyi, mʌyɛt ʌmɛ ɔ bɛmpa yi ʌtafʌ ʌtɛ kəḡḡḡ ɔ gbʌl-e.

28. Aḡsəkəl beka kəgba tamthɛsas

Ḷwa wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌtʌḡʌnɛ ʌḡɛ ɔ yema pəyi ka aḡthɔf ḡḡḡ rəkɔr-o, thəɔm rə təthɔf tətɛl ro mɔ gbəli sɔthɔ ʌḡfɛrɛ ḡa ka sɔthɔ mʌtʌy ʌmɛ bɛ a gbʌl ka mʌsɛkrʌnɛ ʌmɛ ka rʌwankom rəḡ kəyankəḡ.

Ɔwa lɛ yi ka mɛsekrane ame be, a ye takɛ gbasi ti takɛ sɔmpar aɣthɔf, wuni o wuni, thalɔm anɛnki na aɣfɛm, thalɔm takɛ kasara amari yi rɔwankom yi ka mɛsekrane ame.